

PUODŲ ORKESTRAS

iki 3 m.

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui, parengtos ir išleistos įgyvendinant Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą „Inovacijos vaikų darželyje“. Projektą inicijavo Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, vykdė Nacionalinė švietimo agentūra.

ŽAISMĖ IR ATRADIMAI. Rekomendacijas ikimokyklinio ugdymo pedagogui rengė autorių grupė: Ona Monkevičienė (grupės vadovė), Rita Gruodytė-Račienė, Tatjana Jevsikova, Leonas Kleniauskas, Eglė Krivickaitė-Leišienė, Asta Lapėnienė, Sonata Latvėnaitė-Kričėnienė, Rita Makarskaitė-Petkevičienė, Ligita Neverauskienė, Viktorija Sičiūnienė, Vaida Stupurienė.

Konsultavo: Vitalija Bujanauskienė, Laimutė Jankauskienė, Edita Maščinskaitė

Leidinį recenzavo Stefanija Ališauskienė

Kalbos redaktorė Anželika Tekutienė
Fotografai: Juozas Lukoševičius, Lina Mickevičė
Dailininkė Živilė Šimėnienė
Dizainerė Silva Jankauskaitė

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-454-540-5

Išleido ir spausdino UAB „Vitaė Litera“

© Nacionalinė švietimo agentūra, 2021

Sonata Latvénaitė-Kričėnienė
Eglė Krivickaitė-Leišienė

PUODŲ ORKESTRAS

ŽAISMĖ IR ATRADIMAI
REKOMENDACIJOS IKIMOKYKLINIO
UGDYMO PEDAGOGUI
I RINKINYS

Vilnius, 2021

DIDELĖ – MAŽA SPALVOTA ŽUVIS / 8 p.

- 8. Sakytinė kalba
- 10. Aplinkos pažinimas
- 11. Skaičiavimas ir matavimas

TREPSINČIOS KOJYTĖS / 14 p.

- 4. Savireguliacija ir savikontrolė
- 10. Aplinkos pažinimas
- 15. Tyrinėjimas

SKAMBANTYS PUODAI / 34 p.

- 13. Estetinis suvokimas
- 14. Iniciatyvumas ir atkaklumas

12. Meninė raiška

BŪGNAS PADEDA KALBĖTI / 19 p.

- 3. Emocijų suvokimas ir raiška
- 8. Sakytinė kalba

SKAMBANTI SKARELĖ / 29 p.

- 8. Sakytinė kalba
- 10. Aplinkos pažinimas

GARSAS GARSAS, KĄ AŠ GIRDŽIU / 24 p.

- 7. Santykiai su bendraamžiais
- 10. Aplinkos pažinimas
- 13. Estetinis suvokimas

KNYGELĖS AKCENTAI

Knygelės *Puodų orkestras* tikslas – padėti „prisijaukinti“ muzikos garsus ir muzikinius žaidimus, lavinančius visus vaiko pojūčius ir gebėjimus. Siūloma vaikams suteikti galimybę veikti su *tikrais* muzikos instrumentais.

Šioje knygelėje aptariami pagrindiniai muzikos elementai (melodija, tembras, ritmas, tempas ir dinamika). Vienas iš pagrindinių muzikos terapijos kūrėjų K. Ke-ningas tvirtina, kad atskiri muzikos elementai turi įtakos skirtingoms fiziologinėms žmogaus sistemoms:

- ritmas – motorikai,
- melodija – emocijoms,
- harmonija – vidaus organų veiklai.

RODYKLĖS PEDAGOGUI

Muzikai įsisąmoninti, suprasti, išmokti reikia laiko – rekomenduojame reguliariai ir neskubant kartoti tas pačias veiklas, kad lavėtų visi aptarti vaiko gebėjimai ir pojūčiai.

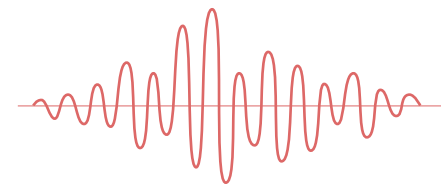
Užsiimant veiklomis svarbu bendradarbiauti su vaiku, būti atviriems vaikų pasiūlymams, kartu žaisti, nebijoti klysti. Vaikams bus įdomu ir smagu tada, kai pedagogas bus susidomėjęs, smalsus, lankstus ir atviras naujoms idėjoms.

Jei pirmuoju bandymu veikla nepavyko (taip gali nutikti dėl įvairių priežasčių), nebijokime bandyti jos dar kartą. Primename, kad šios veiklos yra skirtos grupės pedagogui atlikti su vaikais.

KNYGELĖ PUODŲ ORKESTRAS SUDARYTA IŠ TRIJŲ DALIŲ:

1. dalį „Skambantys daiktai“ sudaro šios veiklos:
Didelė – maža spalvota žuvis; Skambanti skarelė; Skambantys puodai;
2. dalį „Skambantis kūnas“ – veikla
Trepsinčios kojytės;
3. dalį „Žaidimas garsais“ sudaro šios veiklos:
Būgnas padeda kalbėti; Garsas, garsas, ką aš girdžiu.

VEIKLŲ FORMOS:
kūrybinė laboratorija,
tyrinėjimų stotelė,
bendravimo
laboratorija.

GALIMYBĖS

Muzikoje slepiasi jausmai; ji padeda susikalbėti ir išreikšti emocijas. Muzika – tai skambantis menas, kurį suvokiame klausia, bet negalime nei matyti, nei paliesti, tačiau ritmą ir melodiją jaučiame visu kūnu: šokdami, aktyviai judėdami, pritardami muzikiniais instrumentais.

Muzikos klausymasis padeda išmokti sukaupti dėmesį, lavina pastabumą, kūrybiškumą, pakelia nuotaiką, slopina įtampą.

Muzikinis ritmas palengvina žodžių, ypač daugiaskiemenių, tarimą. Tai ypač svarbu vaikams, turintiems kalbos sunkumų. Muzika geba susieti kalbą ir meną, fizinį aktyvumą ir matematiką, ji padeda vaikui kontroliuoti save ir sutarti su kitais.

1

DIDELĖ – MAŽA SPALVOTA ŽUVIS

8. SAKY TINĖ KALBA. 2 žingsnis: supranta nesudėtingus trumpus tekstus – žaidinimus, eilėraštkus. Supranta ir greitai mokosi paprastų naujų žodžių. Išklauso ir supranta du vienas po kito išsakomus prašymus, kvietimus.

10. APLINKOS PAŽINIMAS. 1 žingsnis: domisi aplinka, sutelkia dėmesį į arti esančius daiktus, reaguoja į skirtingus vaizdus, paviršius, atpažįsta artimus žaislus, daiktus.

11. SKAIČIAVIMAI IR MATAVIMAI. 2 žingsnis. Skaičiavimas: supranta, ką reiškia „vienas“, „du“, „daug“. Matavimas: žaisdamas stengiasi rasti nurodytos spalvos daiktą. Nuotraukoje, piešinyje atpažįsta anksčiau matytą daiktą. 3 žingsnis. Matavimas: suranda tokios pat spalvos (raudonos, mėlynos, geltonos, žalios) daiktus. Supranta ir pradeda vartoti daiktams lyginti skirtus žodžius: didelis – mažas.

12. MENINĖ RAIŠKA. Muzika, šokis. 2 žingsnis: žaidžia rankų judesiais, skambant muzikai ritmiškai ploja, stuksena koku nors daiktu. Žaidinimai, vaidyba. 2 žingsnis: žaisdamas mėgdžioja įvairias išgirstas intonacijas, parodytus veiksmus, mėgdžioja suaugusiojo veiksmus.

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
tyrinėjimų
stotelė

Žuvis, žuvytė, spalvotas, geltona, raudona, mėlyna, žalia, rūšiavimas, dydžiai, didelis, mažas, vienas, du, daug.

Projektorius, knygos, spalvoti kamuoliukai, krepšys ar dėžė kamuoliukams.

- Kokių spalvų būna žuvis?
- Kokio dydžio būna žuvis?
- Kaip žuvis juda?
- Kiek kamuoliukų aš turiu? Kiek jų yra iš viso?

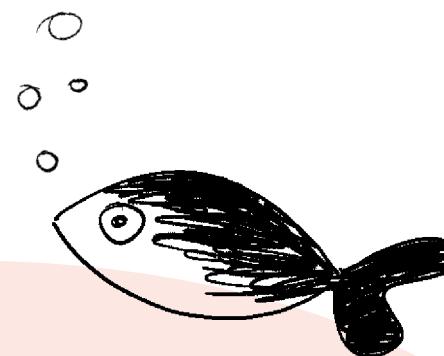

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Krepšys su spalvotais kamuoliukais.

Skanduotė:

*Plaukia žuvytė, plaukia žuvis (2k.),
Raudona, geltona, mėlyna, žalia,
Plaukia žuvytė, plaukia žuvis.*

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS (pasirinkti vieną)

- Trumpas filmas apie žuvų pasaulį.
- Knygelės, kuriose pateikiamos pasakos, pasakojimai apie žuvis.
- Žuvų paveikslėliai, nuotraukos, žuvų atvaizdai meno kūrinuose.
- Akvariumo stebėjimas (jei turime darželio erdvėje).

Per pirmąjį susitikimą vaikams parodome, kiek daug kamuoliukų yra krepšelyje. Paberiame kamuoliukus ant kilimo ir kviečiame vaikus pasiimti po du kamuoliukus: *dvi rankytės – du kamuoliukai*.

Kamuoliukus laikome tvirtai ir judindami rankas skanduojuame: *Plaukia žuvytė, plaukia žuvis, plaukia žuvytė, plaukia žuvis, raudona, geltona, mėlyna, žalia, plaukia žuvytė, plaukia žuvis*. Tai kartojame keletą kartų.

Tęsiame skanduoję, sakydami kitus žodžius: *Miega žuvytė, miega žuvis, raudona, geltona, mėlyna, žalia, miega žuvytė, miega žuvis*. Pakviečiame vaikus padėti kamuoliukus ant žemės ir nejudinti.

Tęsiame skanduoję, sakydami: *Slepiasi žuvytė, slepiasi žuvis...* Pakviečiame vaikus kamuoliukus paslėpti už nugaros.

Tęsiame skanduoję, sakydami: *Šoka žuvytė, šoka žuvis...* Pasiūlome vaikams kamuoliukus mušti ritmiškai į grindis.

Tęsiame skanduoję, sakydami: *Išdykauja žuvytė, išdykauja žuvis...* Pakviečiame vaikus mėtyti kamuoliukus į viršų ar žemyn – paįsdykauoti.

Veiklos pabaigoje vaikus pakviečiame vėl pasiimti po du kamuoliukus (dvi rankytės – du kamuoliukai) ir laisvai, plačiais mostais judinti rankas pagal Š. K. Sen-Sanso muziką „Akvariumas“ iš ciklo „Žvėrių karnavalas“.

Per antrąjį susitikimą atkreipiame vaikų dėmesį į skirtingo dydžio žuvis. Sakydami žodžius *plaukia žuvytė*, kamuoliukus priglaudžiame arti vienas kito – taip rodydami mažą žuvytę. Sakydami žodžius *plaukia žuvis*, kamuoliukus atitraukiame vieną nuo kito, plačiai atveriamo rankas – taip rodydami didelę žuvį.

Per trečiąjį susitikimą pakartojame visą žaidimo eigą, kaip per pirmąjį susitikimą.

Atkreipiame dėmesį į kamuoliukų spalvą (turėtume iš anksto pasirūpinti, kad kamuoliukai, su kuriais žaidžiame, būtų raudonos, geltonos, žalios ir mėlynos spalvų).

Sakydami spalvos pavadinimą, pakviečiame vaikus aukštyn pakelti tos spalvos kamuoliuką, kokią spalvą skanduoju: *raudoną, geltoną, mėlyną, žalią* (mokytojas pats šalia savęs turi visas šias spalvas, kad galėtų kartu su vaikais rodyti).

Judiname rankas su kamuoliukais: *Plaukia žuvytė, plaukia žuvis, plaukia žuvytė, plaukia žuvis*. Keliame aukštyn nurodytos spalvos kamuoliuką: *raudoną, geltoną, mėlyną, žalią*. Judiname rankas, imituodami žuvies plaukimą: *Plaukia žuvytė, plaukia žuvis*. Šį tekstą kartojame keletą kartų.

Pasiūlome vaikams įdėmiai pasižiūrėti į rankose laikomus kamuoliukus – kokios jie spalvos. Skanduodami *išdykauja žuvytė, išdykauja žuvis*, kamuoliukus metame, kur papuola. Po šio smagaus veiksmo pakviečiame vaikus surasti savo kamuoliukus. Jei vaikai neatsimena, kur numetė kamuoliukus, tai ženklas, kad pratimą dar reikia kartoti.

Pasiūlome vaikams kamuoliukus surūšiuoti pagal spalvas. Mokytojas sako spalvą, vaikai ieško tos spalvos kamuoliuko ir deda į krepšelį.

Sutvarkius kamuoliukus, pakviečiame vaikus pajudėti *tyliai kaip žuvytės* pagal Š. K. Sen-Sanso muziką „Akvariumas“ iš ciklo „Žvėrių karnavalas“.

Šią veiklą kartojame po keletą kartų per savaitę ne trumpiau nei mėnesį, kad rezultatas būtų pasiektas – vaikai atpažintų spalvas.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Žaiskime žaidimą su kamuoliukais, tik skanduokime kitą skanduotę, pavyzdžiui:

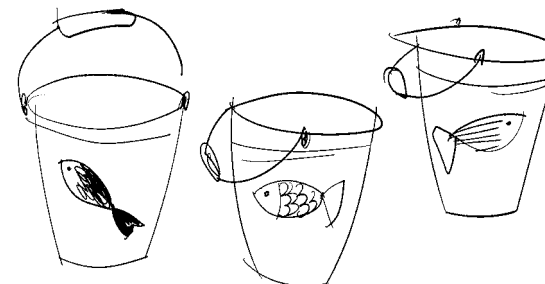
*Išėjo kiaulytės į turgų
Pirkti skanių obuolių.
Pirmoji išrinko raudonus,
Antroji išrinko žalius,
Trečioji išrinko geltonus,
Ketvirtoji susirinko visus,
Penktoji negavo jokių obuolių
Ir žviėgė visu balsu
Kvy kvy kvy.*

(Alison M. Reynolds, Wendy H. Valerio, Beth M. Bolton. Muzikos žaismas. Ankstyvosios vaikystės muzikos mokymo programa. Vadovas tėvams ir mokytojams).

- Galime žaisti žaidimą „Žuvytės ir jūra“: žaisti su mėlynos spalvos medžiaga (ją judinti, po ją slėptis ir pan.), kamuoliukus „šokdinti“ ant medžiagos, kamuoliukus slėpti po medžiaga ir kt. Pasiūlykime vaikams erdvėje surasti tokios pat spalvos daiktus, kaip kamuoliukas, ir ten padėti kamuoliukus.
- Galime pasiūlyti vaikams stebėti žuvis akvariume: kaip jos juda, ar skleidžia garsus, kur slepiasi ir kt. Po to pakviečiame vaikus judėti grupėje kaip matytos žuvytės (tyliai, lėtai arba greitai bėgioti, slėptis).

- Paruoškime vaikams baseiną ar vonelę su vandeniu. Pasiūlykime samčiais ar kiaurasamčiais išgaudyti kamuoliukus – „žuvytes“. Sugaudę būtinai suskaičiuokime.
- Ant sienos pritvirtinkime spalvoto popieriaus. Duokime vaikams spalvotų lipdukų ir pasiūlykime jiems lipdukus užklijuoti ant tokios pat spalvos popieriaus.
- Padėkime keturių spalvų puodus, kibirus arba kartonines tūtas, papildkime daug skirtingų kamuoliukų. Pabandykime su vaikais kamuoliukus surūšiuoti pagal spalvas.

Smagiai žaisdami, natūraliai bendraudami vaikai mokosi skirti spalvas, dydžius, taip pat gramatiškai derinti būdvardį su daiktavardžiu. Šis ritminis žaidimas jiems ne tik suteikia džiugių emocijų, bet ir ugdo pasitikėjimą savimi.

KAJ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar supranta ir atkartoja eilėraštką? (8)
- Ar sutelkia dėmesį? (10)
- Ar atkartoja judesius? (12)
- Ar supranta sąvokas *daug* ir *vienas*? (11)
- Ar supranta sąvokas *didelis* – *mažas*? (11)
- Kokias ir kiek spalvų pažįsta ir skiria? (11)
- Ar ritmiškai stuksena kamuoliuku? (12)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

- Vaikas ar vaikai gali nesuprasti perkeltinės reikšmės: kamuoliukai – žuvytės. Kamuoliuko „virsmą“ žuvyte pakartojame keletą kartų.
- Jei kuris nors vaikas ar vaikai neranda savo pamesto kamuoliuko taip greitai, kaip kiti vaikai, neskubiname, duodame laiko.

NAUDINGOS NUORODOS

Š. K. Sen-Sanso „Akvariumas“ iš ciklo „Žvėrių karnavalas“ (*Aquarium from Saint-Saens Carnival of the Animals*):

Vaizdo filmas su žuvimis, kuriame skamba raminanti muzika (3 HOURS of Beautiful Coral Reef Fish, Relaxing Ocean Fish, Aquarium Fish Tank & Relax Music):

Žuvys meno kūriniuose: Henri Matisse, Pablo Picasso, Paul Klee.

Knyga pedagogui:

Alison M. Reynolds, Wendy H. Valerio, Beth M. Bolton. *Muzikos žaismas. Ankstyvosios vaikystės muzikos mokymo programa. Vadovas tėvams ir mokytojams*. Kronta, 2015.

2

TREPSINČIOS KOJYTĖS

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
tyrinėjimų
stotelė

- Kaip susidaro balos?
- Kur dingsta vanduo?
- Koks garsas sklinda, kai pilu vandenį ant žemės, ant asfalto?
- Kokį garsą girdžiu, kai trepsiu per vandenį?
- Kaip skamba sausas paviršius? Kaip skamba šlapias paviršius?
- Kaip aukštai galiu pakelti koją?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Kiame pastatome nedidelį baseiną. Pripildome jį vandens. Prie baseino pastatome kibirėlių, laistytuvų, puodelių, kiaurasamčių, samčių ir kt.

Žemė, asfaltas, kibiras, kiaurasamtis, samtis, pėdos, kojos, keliai, kojų pirštai, vandens skleidžiamas garsas.

Vaikiškas baseinas, plastikiniai indeliai, laistytuvai, kibirėliai, kiaurasamčiai, samčiai, muzikos grotuvas.

4. SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ. 3 žingsnis: bando klausyti suaugusiojo prašymų ir laikytis susitarimų.

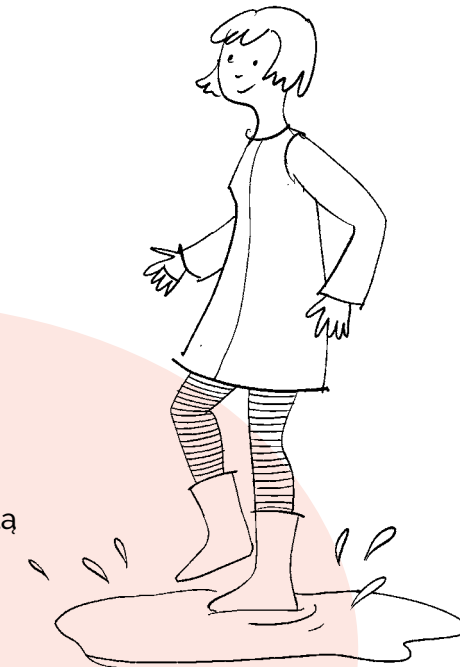
10. APLINKOS PAŽINIMAS. 1 žingsnis: reaguoja į skirtingus vaizdus, paviršius, kvapus, garsus, skonius.

12. MENINĖ RAIŠKA. 2 žingsnis: juda krykštaudamas, žaisdamas balso intonacijomis, garsais. Skambant muzikai ritmiškai ploja, trepsi.

15. TYRINĖJIMAS. 3 žingsnis: rodo susidomėjimą, bando aiškintis, kas tai yra, kaip ir kodėl tai veikia, vyksta.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Pedagogo pavyzdinis patrepsėjimas baloje karštą vasaros dieną.

Leidžiame vaikams atrasti baseiną. Stebime, kaip jie žaidžia su pateiktais įrankiais: kibirėliais, laistytuvais, puodeliais, kiaurasamčiais, samčiais.

Po kiek laiko pasiūlome į kibirėlius prisipilti vandens ir palaistyti lauko augalus.

Parodome kiaurasamtį ir paklausiamo: „Ar pavyks įsipilti vandens?“. Leidžiame vaikams patiems bandyti ir tyrinėti (iškart nepateikiame atsakymo į savo užduotą klausimą).

Pedagogas prisisemia laistytuvą vandens iš vaikų baseino ir jiems matant netoliese išpila vandenį, padaro balutę ir patrepsi garsiai sakydamas: *Kojytės mėgsta tip tip linksmi trepsėti*. Taip jis pakviečia vaikus patirti linksmą nuotykį.

Pasiūlome vaikams daryti balutes, basiems trepsėti, pilti vandenį, sušlapsti.

Atidžiai stebime vaikus, sakome skanduočią apie linksmas pėdutes, linksmas kojytes: *Trepsi trepsi kojytės, trepsi trepsi linksmi, trepsi trepsi išdykę, trepsi trepsi linksmi*.

Pasiūlome vaikams padaryti balučių taką ir keliauti paskui draugą takeliu.

Patiesiame ir sušlapiname medžiagos gabalą. Stebime, kaip ji keičiasi. Kviečiame šokinėti ir ant jos.

Šį linksmą žaidimą baigiame šokiais. Dainuojame žinomas dainas ir šokame arba leidžiame nuotaikingą, ritmišką muziką.

KAJ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Kaip vaikas reaguoja į skirtingus vaizdus, paviršius, kvapus, garsus, skonius? (10)
- Ar veikla kelia džiaugsmą? (12)
- Kaip aktyviai trepsi kojų, ploja rankytėmis? (12)
- Ar siūlo naujų idėjų žaidimui? (15)
- Kaip reaguoja į muziką? (12)
- Ar trepsi ritmiškai? (12)
- Ar laikosi susitarimų (pvz., eiti vienas paskui kitą)? (4)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

Vaikai, kurie nemėgsta sušlapti, gali atsisakyti dalyvauti veikloje. Pirmąsias keletą minučių jiems leidžiame stebėti draugus, o po kelių minučių pakviečiame, įtraukiame į veiklą, kartu šokame.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Veiklą galima plėtoti įvairiais metų laikais. Rudenį ir pavasarį – bėgioti, trepsėti, šokinėti per balas: *Tip tip tap, tip tip tap, šokinėjant per balas, tip tip tap, tip tip tap, ir įgriūnam į balas*. Žiemą šokame vidaus erdvėje: ant kilimo ir įvairių paviršių, kuriuos randame grupėje.
- Suorganizuojame piešimą pėdutėmis ant didelio formato eskizinio popieriaus. Patiesiame popieriaus lapą, vienkartinėse lėkštutėse paruošiame dažų (rekomenduojame guašą praskiesti vandeniu). Nepamirštame piešimą pajvairinti skandutėmis.
- Darželio erdvėje paieškome įvairių medžiagų: trepsėti galima basomis per žolę, smėlį, akmenukus, sensorinius kilimėlius ir t. t.
- Ieškome įvairių trepsėjimo būdų, mokydami iš žinomų šokėjų (žr. „Naudingos nuorodos“). Pakviečiame vaikus stebėti, tyrinėti ir mėginti atkartoti judesius.

Ugdomoji veikla skatina vaikus judėti, pagerina jų fizinę formą ir ištvermę, nuolat besikartojantis žaidimas stiprina raumenis. Šokdami vaikai pažįsta pasaulį, suskuria malonių atsiminimų. Ritmiškas judėjimas žadina emocijas, protą ir kūną, todėl vaikas greičiau mokosi, geriau atsimena informaciją.

NAUDINGOS NUORODOS

Smagi muzika trepsinčioms kojytėms: čarlstonai (angl. *charleston*), tvistai (angl. *twist*), rokenrolai (angl. *rock and roll*), bugi vugi (angl. *boogie woogie*), stepai (angl. *step dance*), keltų, arių liaudies šokių muzika. Pavyzdžiui:

Chubby Checker. Bill Haley. Glen Miller. Bill Whelan.
Let's Twist Again: *Rock-A-Beatin' Boogie:* *In The Mood:* *Riverdance:*

Vaizdo įrašai:

Steps, Tap Dance showdown between toddler and seasoned: *Cups Tap Dance:* *Swing time:* *Irish Dance Group:*

Šokiai su dainomis anglų kalba, kuriuos sukūrė Patty Shukla specialiai vaikams:

Twist Children Song | Right and Left Dance song: *Jump! Children's song:*

3

BŪGNAS PADEDA KALBĒTI

3. EMOCIJŪ SUVOKIMAS IR RAIŠKA. **1 žingsnis:** mimika, kūno judesiais ir garsais išreiškia džiaugsmą, liūdesį, baime, pyktį.

8. SAKY TINĒ KALBA. **1 žingsnis.** Kalbėjimas: bendraudamas vartoja įvairius garsus ir judesius: daug čiauška, kartoja, mėgdžioja jam tariamus garsus ir skiemenis. **2 žingsnis.** Sakytinė kalba: suaugusiojo padedamas, kartoja girdėtus trumpus kūrinėlius.

12. MENINĒ RAIŠKA. **2 žingsnis:** įdėmiai klausosi muzikos ir aplinkos garsų; skambant muzikai ritmiškai ploja, trepsi, tūpčioja, barškina, stuksena. **3 žingsnis:** emociškai reaguoja į klausomus kūrinėlius; drauge su pedagogu žaidžia muzikinius žaidimus, jų tekstą imituoja rankų, kūno judesiais; apžiūrinėja, tyrinėja ritminius muzikos instrumentus ir jais ritmiškai groja kartu su pedagogu.

PASIEKIMAI

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
kūrybinė
laboratorija

Būgnai, tambūrinas, didysis,
lėtai, greitai, tyliai, garsiai.

Būgnai,
tambūrinai.

- Kokį garsą skleidžia būgnas?
- Kada aš būgną mušu garsiai, o kada – tyliai?
- Ką jaučiu liesdamas būgną?
- Ar man smagu su draugais mušti būgną?
- Kaip aš jaučiuosi būgną mušdamas vienas?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Vieną dieną šalia didžiojo būgno atsiranda mažesnių būgnelių ir tambūrinų. Leidžiame vaikams laisvai juos visus patyrinti.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Grupėje, vaikams prieinamoje vietoje, jau keletą savaičių stovi didelis būgnas.

Paleidžiame lietuvių liaudies šokio *Sukčius* muziką, pedagogas pagal muziką muša būgną (lėtai ir greitai).

Pakviečiame vaikus prisijungti: lėtai būgną arba tambūriną mušame dviem rankytėmis kartu, greitai – abiem rankytėmis viena po kitos.

Pasidžiaugiamo puikiu grupės grojimu, visi muzikantai nusilenkia.

Pasiūlome kiekvienam vaikui mušti būgną po vieną.

Po kiekvieno grojimo paplojame draugui.

Keičiame dainelę skanduote. Sakome:
Buvo labai gražus koncertas, bet dabar atėjo laikas padirbėti – raugsime kopūstus.

Drauge mušdami būgnus sakome skanduotę:

Kopūstėlj mes kapojam (būgną mušame abiem delniukais vienas po kito),

Morkas pjaustom ir tarkuojam (viena ranka glostome būgną),

Druskos beriam kuo skubiausiai (pirštukų galiukais kutename būgną),

Ir kopūstą mes suspausim (būgną mušame abiem delniukais vienu metu).

Klausiamo vaikų: *Kaip spausime: tyliai ar garsiai? Greitai ar lėtai?* Priklausomai nuo vaikų atsakymo, taip ir grojame (pvz., tyliai). Vėl kartojame skanduoę nuo pradžių. Pabaigoje vėl kartojame klausimą *Kaip spausime: tyliai ar garsiai? Lėtai ar greitai?*

Padėję būgnus į vietas, padarome rankyčių mankštą (žr. „Naudingos nuorodos“).

Šią veiklą kartojame po keletą kartų per savaitę.

KAŠ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar vaikas drąsiai dirba su instrumentais? (12)
- Ar bando pakartoti pedagogo sakomus žodžius? (8)
- Ar geba būgną mušti ritmiškai? (12)
- Ar būgno mušimas padeda vaikui parodyti emocijas? (3)
- Kokias emocijas vaikas rodo grodamas instrumentu? (3)
- Ar imituoja pedagogo pasiūlytą žaidimą? (8)
- Ar geba ritmiškai groti kartu su pedagogu? (12)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

Vaikai gali bijoti būgno garso. Rekomenduojama pirmuosius kartus groti tyliau, leisti vaikams susipažinti, „susidraugauti“ su instrumentu. Rekomenduojame su būgnais žaisti reguliariai, visą mėnesį.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Galima tęsti panašią veiklą su kitais perkusiniais instrumentais: kiaušiniai, marakasais, žvangučiais ir kt.
- Galima mokytis eilėraščių ar skanduočių naudojant būgnus.

NAUDINGOS NUORODOS

Pirštukų žaidimą
Kopūstėlj mes kapojam
YouTube kanale
demonstruoja
V. Venckutonytė:

Lietuvių liaudies šokio
Sukčius muziką galite
rasti kompaktiniame
diske *Naktišokiai*
arba YouTube kanale:

Veikla suteikia galimybę lavinti ritmo pojūtį, atspindėti vaikų emocijas, suprasti garso intensyvumą ir greitį, turtina aktyvųjį vaiko žodyną, lavina stambiają ir smulkiąją motoriką.

Suteikiame vaikams galimybę susipažinti su įvairių formų ir dydžių būgnais!

4

GARSAS GARSAS, KĄ AŠ GIRDŽIU

7. SANTYKIAI SU BENDRAAMŽIAIS. **2 žingsnis:** mėgsta žaisti greta vaikų, gali duoti žaislą bendraamžiui, jį paimti iš kito vaiko.

10. APLINKOS PAŽINIMAS. **1 žingsnis:** reaguoja į skirtingus vaizdus, garsus.

12. MENINĖ RAIŠKA. **1 žingsnis:** reaguoja į muzikos garsus, melodijas, balso intonacijas, judesius, išraiškingą mimiką, suklusdamas, sutelkdamas žvilgsnį, nutildamas, nustodamas arba pradėdamas judėti, krykštaudamas, žaisdamas balso intonacijomis, garsais. **2 žingsnis:** įdėmiai klausosi muzikos ir aplinkos garsų. **3 žingsnis:** apžiūrinėja, tyrinėja ritminius muzikos instrumentus ir jais ritmiškai groja su pedagogu.

13. ESTETINIS SUVOKIMAS. **2 žingsnis:** skirtingai reaguoja į besikeičiančius muzikos garsus. **3 žingsnis:** atpažįsta (suklūsta, rodo) kai kuriuos jau girdėtus muzikos kūrinis; paklaustas pasako, ar patiko muzikos kūrinėlis.

PASIEKIMAI

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
kūrybinė
laboratorija

Garsas, girdžiu, ausytės,
muzikos instrumentai,
garsiai, tyliai.

Įvairūs instrumentai (lazdelės,
muzikiniai kiaušiniai, marakasai,
žvangučiai, tambūrinai ir kt.).

- Kam man reikalingos ausys?
- Ką aš girdžiu tyloje?
- Kaip skamba skirtingi instrumentai?
- Kurio instrumento garsas man labiausiai patinka?
- Kokius garsus galiu išgirsti aplinkoje?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Skirtingo tempo ir dinamikos muzika. Kai groja švelni ir rami muzika, vaikai atsigula ant nugaros, švelniai judina rankytes ir kojytes; kai groja greito tempo muzika – bėgioja po erdvę.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

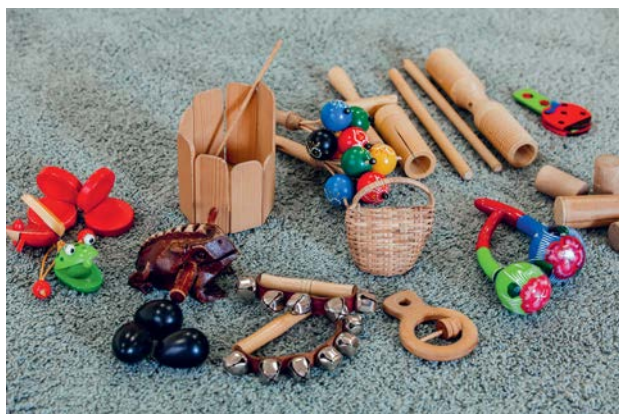
Krepšelyje sudėti įvairūs skambantys daiktai ir du instrumentai. Krepšelis padėtas vaikams pasiekiamoje vietoje. Vaikai kviečiami tyrinėti. Stebima jų reakcija.

Pedagogas, dainuodamas *Garsas garsas, ką aš girdžiu, / Garsas garsas, paklausyk ir tu, / Aš jau girdžiu, / Paklausyk ir tu*, atsiņeša krepšelį, kuriame sudėti įvairūs instrumentai (lazdelės, muzikiniai kiaušiniai, marakasai, žvangučiai, tambūrinai ir kt.).

Ištraukiame vieną instrumentą, grojame juo ir pristatome garsą, pavyzdžiui, žvangučiais grojame garsiai, o lazdelėmis – tyliai (kai grojame, nieko nekalbame, leidžiame vaikams klausytis).

Pagroję užduodame klausimus vaikams: *Ką girdėjote? Kaip tai skambėjo: tyliai ar garsiai?*

Dainuodami *Garsas garsas, ką aš girdžiu, / Garsas garsas, paklausyk ir tu, / Aš jau girdžiu, / Paklausyk ir tu*, ištraukiame dar du instrumentus, jais pagrojame ir padedame ant kilimo.

Pagroję užduodame klausimus vaikams: *Ką girdėjote? Kaip tai skambėjo: tyliai ar garsiai?*

Šią seką kartojame tol, kol iš krepšio ištraukiami visi muzikos instrumentai.

Kai visi instrumentai jau ištraukti, dar kartą jais visais pagrojame.

Pakviečiame po vieną vaiką, kad pasiimtų po vieną, labiausiai patikusį instrumentą.

Pakviečiame vaikus atrasti instrumento garsą, groti juo taip, kaip nori (stebime, kad instrumentas nebūtų laužomas).

Paleidžiame linksmą, ritmišką muziką (vaikai vis dar groja instrumentais).

Siūlome vaikams apsikeisti instrumentais.

Dainuojame vaikams jau žinomą dainelę arba leidžiame ritmingą muzikos įrašą ir pasiūlome vaikams pagroti kartu.

Tvarkingai susidedame instrumentus. Parodome, kaip *tyliai* dedami instrumentai (mokomės nemesti instrumentų į dėžę).

Dainuojame *Garsas garsas, ką aš girdžiu* (užrakiname burnytes, liečiame ausytes), *ieškome* tylos ir klausomės aplinkos garsų. Vaikai nurimsta.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Dainelę galima dainuoti lauke, klausantis gamtos garsų (kaip ošia medžiai, švilpia vėjas, krinta lietaus lašai ir pan.).
- Instrumentus galima klasifikuoti, pavyzdžiui, mediniai mušamieji (lazdelės, guerai, marakasas), metaliniai (žvangučiai, trikampiai, varpeliai), gamtos instrumentai (akmenukai, pagaliukai, lapai ir kt.) ir pan.
- Grupėje galima pakabinti paveikslą, kuriuose nupiešti muzikos instrumentai, ir vaikus supažindinti su šių instrumentų garsu. Šią veiklą siūloma kartoti periodiškai, kad vaikai susietų instrumento garsą su kabančiu instrumento paveikslu.

KAŠ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Kaip reaguoja į skirtingus muzikos instrumentus? (12)
- Ar įdėmiai klausosi muzikinių garsų? (12)
- Ar geba ritmiškai barškinti, stuksenti? (12)
- Ar reaguoja į pedagogo užduodamus klausimus? (10)
- Ar dalinasi instrumentais su draugais? (7)
- Ar atpažįsta jau girdėtus muzikos kūrinį? (13)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

Vaikai gali *intensyviai* groti nekontroliuodami savo judesių. Paaiškiname, kad instrumentas, kaip ir tu, turi galvytę, rankytes, jam skauda, paaiškinti, kad muzika skamba ore. Taip pat gali būti, kad vaikai nenorės dalytis instrumentais. Siūlome veiklą atlikti tada, kai vaikai bus susipažinę su bendrosiomis taisyklėmis.

NAUDINGOS NUORODOS

Rami tyli muzika: Robert Schumann.
Kinderszenen Op. 15, „Scenes From
Childhood“, No.1 Of Foreign Lands
and Peoples:

Greita intensyvi muzika:
D. Kabalevsky.
Comedians' Galop:

Galima pritarti skambančiai muzikai
ritminiais muzikos instrumentais:
Johann Strauss. *II Waltz*
„The Beautiful Blue Danube“
(An der schönen blauen Donau):

Tobulėja reakcija į skirtingus muzikos garsus, vaikas mokosi sutelkti dėmesį, suklusti, lavinamas ritmo pojūtis, garso intensyvumo ir greičio suvokimas.

5

SKAMBANTI SKARELĖ

8. SAKY TINĖ KALBA. 1 žingsnis. Kalbėjimas: bendraudamas vartoja įvairius garsus ir judesius: daug čiaūska, kartoja, mėgdžioja jam tariamus garsus ir skiemenis. 2 žingsnis. Sakytinė kalba: suaugusiojo padedamas, kartoja girdėtus trumpus kūrinėlius.

10. APLINKOS PAŽINIMAS. 1 žingsnis: reaguoja į skirtingus vaizdus, garsus.

12. MENINĖ RAIŠKA. 2 žingsnis: reaguoja į muzikos garsus, melodijas, balso intonacijas, judesius, išraiškina mimiką, suklysdamas, sutelkdamas žvilgsnį, nutildamas, nustodamas arba pradėdamas judėti, krykštaudamas, žaisdamas balso intonacijomis, garsais. 2 žingsnis: įdėmiai klausosi muzikos ir aplinkos garsų.

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA: tyrinėjimų
stotelė, kūrybinė
laboratorija

Garsas, girdžiu, ausytės, muzikos instrumentai, garsiai, tyliai, gegutė, pelėda, gandras, vieversys.

Įvairių spalvų ir
dydžių skarelės.

- Kaip gali plazdenti skarelė?
- Kaip skamba garsai?
- Kaip skirtingai gali skambėti ir judėti skarelė?
- Ką „sako“ gegutė, pelėda, vieversys ir gandras?
- Kaip juda paukšteliai?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

Skamba muzika, pedagogas tylėdamas mėto skareles ir kviečia pašokti skarelių šokį.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Paukščių garsai / garsinės knygos su paukščių garsais.

Pakviečiame vaikus susėsti ant kilimo, nes skarelės staiga pradeda *skambėti*.

Skarelė pedagogo rankose juda, o pedagogas taria priebalsį, pavyzdžiui, *sssssss* ir plevena skarele aukštai.

Šššššš taria aktyviai ir skarele plevena aktyviau.

Taria *pppppp* ir skarelę judina staigiais judesiais.

Taria *mmmmm* ir skarele švelniai plevena pagal grindis.

Sakome skanduotę *ciki ciki ciki A*: kai sakoma *ciki*, skarele aktyviai mojuojama, kai tariamas balsis – skarelė metama į viršų ir ją paleidus ištariamas balsis.

Sakome skanduotę *ciki ciki ciki O*: kai sakoma *ciki*, skarele aktyviai mojuojama, kai tariamas balsis – skarelė metama į viršų ir ją paleidus ištariamas balsis.

Sakome skanduotę *ciki ciki ciki É*: kai sakoma *ciki*, skarele aktyviai mojuojama, kai tariamas balsis – skarelė metama į viršų ir ją paleidus ištariamas balsis.

Sakome skanduotę *ciki ciki ciki U*: kai sakoma *ciki*, skarele aktyviai mojuojama, kai tariamas balsis – skarelė metama į viršų ir ją paleidus ištariamas balsis.

Visą balsių skanduotę pedagogas pakartoja tris kartus, ketvirtą kartą balsių nebetaria, meta skarelę į viršų, o balsį ištaria vaikai.

Pasiūlome skarelę užsidėti ant galvos ir sakome:

Namelyje gyvena gegutė, tada atidengiame nuo veido skarelę ir sakome: KU-KŪ;

Namelyje gyvena pelėda, tada atidengiame nuo veido skarelę ir sakome: ŪŪŪ;

Namelyje gyvena vieversys, tada atidengiame nuo veido skarelę ir sakome: ČIR-VIR-VIR;

Namelyje gyvena gandra, tada atidengiame nuo veido skarelę ir sakome: GA-GA-GA.

Paleidžiame muziką ir leidžiame „paukšteliams“ laisvai judėti.

Pasibaigus muzikai skarelės grįžta į krepšelį.

Vaikas mokosi sutelkti dėmesį, judesių plastikos, lavėja jo smulkioji ir stambioji motorika, turtėja žodynas.

KAŲ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Kaip vaikas reaguoja į skirtingus pedagogo tariamus garsus (priebalsius, balsius)? (8)
- Ar vaikas plevena ir kaip plevena skarele? (10)
- Ar bando pamėgdžioti pedagogo veiksmus ir tariamus garsus? (8)
- Kokius garsus, skiemenis ir žodžius vartoja vaikas, užsiimdamas veikla? (8)
- Ar įdėmiai klausosi įvairių balso intonacijų ir bando jas atkartoti? (12)

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Galima tarti kitus garsus, kuriuos vaikams sunku ištartį (darbas kartu su logopedu).
- Tinkama veikla – „Stebuklų žemė“ (knygelė – *Judantys laiptai*).

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

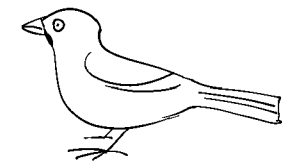
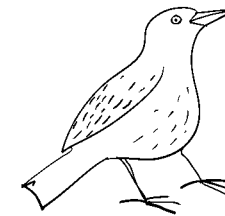
Veiklos pradžioje vaikai gali netarti garsų ar nedainuoti, nes jie pirmiausia klausosi. Reikia laiko informacijai priimti ir suprasti. Džiaukimės kiekvienu vaiko ištartu ar pakartotu garsu.

NAUDINGOS NUORODOS

Knygos pedagogui:

Knyga su paukščių garsais: S. Paltanavičius. *Lietuvos paukščiai. Paklausk, ką jie sako*. Alma Littera, 2015.

Muzikinė pasaka: S. Latvėnaitė-Kričėnienė, P. Kričėna. *Čiulba ulba. Ūbauja*. Muzikija, 2013.

6

SKAMBANTYS PUODAI

12. MENINĖ RAIŠKA. 2 žingsnis. Muzika, šokis: skambant muzikai ritmiškai ploja, trepsi, tūpčioja, barškina, stuksena koku nors daiktu. 3 žingsnis. Muzika: apžiūrinėja, tyrinėja ritminius muzikos instrumentus ir jais ritmiškai groja kartu su pedagogu.

13. ESTETINIS SUVOKIMAS. 1 žingsnis: susidomi, trumpam sutelkia dėmesį ir rodo pasitenkinimą (krykštauja, siekia paliesti rankomis). 3 žingsnis: emociškai reaguoja girdėdamas ritmišką muziką.

14. INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS. 1 žingsnis: pats pasirenka daiktus, su jais žaidžia, daug kartų atkakliai bando atlikti naują veiksmą. 3 žingsnis: mėgsta išbandyti suaugusiojo pasiūlytus naujus žaislus, žaidimus, neįprastą veiklą.

PASIEKIMAI

VIETA:
vidaus ir
lauko erdvė

FORMA:
tyrinėjimų
stotelė

- Kokį garsą skleidžia puodas?
- Kada puodas skamba garsiai?
- Kaip groti šaukštais?
- Kaip susikalbėti muzikos garsais?

ĮTRAUKIANTIS KONTEKSTAS

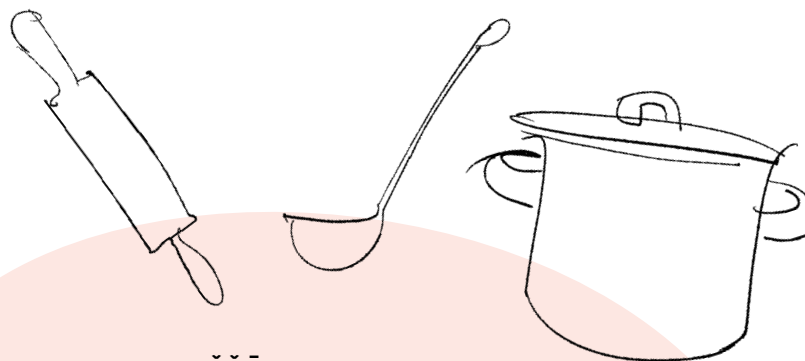
Paleiskime ritmišką muzikos įrašą, pagal kurį smagu judėti, mušti ritmą.

Puodas, dubuo, šaukštas, kibiras, medinis, metalinis, plastikinis, orkestras, kūrinys, tylą, garsas.

Virtuvės įrankiai, įvairių dydžių puodai, dubenys, kibirai, plastikiniai indai, mediniai šaukštai, pliušiniai žaislai, kompaktinių diskų grotuvas arba daugialypės terpės sistema, kompiuteris.

ĮKVEPIANTIS IŠŠŪKIS

Ant kilimo paruoškime įvairių virtuvės reikmenų kompoziciją: padėkime puodų, keptuvių, kepimo formų, plastikinių, metalinių dubenų, plastikinių butelių, pripildytų vandens, plastikinių butelių, pripildytų kruopų, medinių šaukštų, kibirų ir kt.

Pakviečiame vaikus laisvai tyrinėti išdėliotus virtuvės įrankius.

Paleidžiame ritmiškos muzikos, pagal kurią smagu mušti ritmą, įrašą. Leidžiame vaikams patiems savarankiškai atrasti grojimo būdą. Stebime ir fiksuojame. Neskubame.

Įsitraukiame į žaidimą. Grojame kartu ir sakome skanduočių: *Grojame grojame stop, grojame grojame stop, greitai grojame stop, lėtai grojame stop, tyliai grojame stop, garsiai grojame stop.*

Tokio amžiaus vaikui labai patinka *sustabdyti garsą*, suprasti, kad jis kažką kontroliuoja. Žaidimą kartojame keletą kartų.

Duodame vaikams tyrinėti ir ieškoti garso rankytėmis. Po kiek laiko pasiūlome pagroti įvairiais šaukštais. Grojame kartu ir sakome skanduočių: *Grojame grojame stop, grojame grojame stop, greitai grojame stop, lėtai grojame stop, tyliai grojame stop, garsiai grojame stop.*

Grojimą pajvairiname dainele *Virė virė košę* (apverčiame puodus ir imituojame košės maišymą).

Kitą veiklos dieną paslepame *po puodais mėgstamus vaikų* žaisliukus. Žaidžiame žaidimą „Mano žaisliukas dingio – mano žaisliukas atsirado“. Neskubame, leidžiame vaikams patiems surasti pasislėpusius žaisliukus. Kai vaikas žaisliuką suranda, pasiūlome žaisliukui pašokinėti ant puodo.

Pasiūlome vaikams patiems žaisliuką paslėpti po puodu. Kai paslepame žaisliuką – ieškome tylos (negrojame), o kai surandame – ieškome garso (grojame).

„Mano žaisliukas dingio – mano žaisliukas atsirado“ kartojame keletą kartų. Neskubame.

Surastam žaisliukui „gaminame valgyti“. Sakome ketureilį apie košę arba dainuojame lietuvių liaudies dainelę, žaidinimą apie maisto ruošą. Pasiūlome vaikams pagroti stalo įrankiais: šaukštais, šaukšteliais.

Pagaminę „valgį“, leidžiame vaikams žaisliukus „pamaitinti“.

Parodome gražų pavyzdį – pamokome po veiklos susitvarkyti. Žaismingą veiklą užbaigiame daiktų rūšiavimo žaidimu. Pedagogas vardija įrankius – vaikai ieško ir atneša. Pavyzdžiui: *kur šaukštai, kur puodai, kur kibirai, žaisliukai* ir t. t.

VEIKLOS PLĖTOJIMAS

- Atkreipiame vaikų dėmesį į plastikinius butelius. „Grojame“ buteliais: vienuose – vanduo, kituose – kruopos. Klausomės garso. Pakviečiame vaikus pritarti muzikai. Kas nori – šoka, kas nori – groja. Labai tinka lietuvių ar kitų tautų liaudies šokiai.
- Plastikinius indus ar plastikinius butelius apklijuojame lipdukais, spalvotu popieriumi arba papuošiame kitomis turimomis priemonėmis.
- Iš virtuvės reikmenų pasigaminame savadarbių muzikos instrumentų: iš *popierinio maišelio – barškutį* (popierinį maišelį duodame papuošti piešiniais, į jį leidžiame patiemis vaikams priberti šiek tiek ryžių, pupelių, tada užrišame juoste), iš *kavos skardinės – būgnelį* (kavos skardinę apklijuojame vaikų piešiniais, apačią galima išpjauti, ją apklijuoti lipnia juoste), *skambančią skardinę* (į skardinę siūlome vaikams

pridėti, ko tik jie nori, – sagų, mažų metalinių dangtelių ir kt., uždengiame, apklijuojame lipnia juosta, kad lengvai neatsidarytų, apklijuojame piešiniais), *plastikinio butelio barškutį* (plastikinius butelius pripildome įvairių kruopų, užsukame, siūlome vaikams juos apklijuoti lipdukais arba pririšame įvairių spalvų kaspinėlių).

- Vaikams grojant puodais, fone paleidžiame vaizdo įrašą, kuriame puikūs perkusijos muzikantai groja įvairiais daiktais arba puodus primenančiais muzikos instrumentais, tokiais kaip *ghatamas* (molinė puodynė, kuria grojama kaip mušamuoju instrumentu; paplitęs Pietų Indijoje) ar *hangas* (melodinis idiofonų grupės puodas; šie instrumentai gaminami Šveicarijoje nuo 2000 m.).
- Lauko erdvėje sukuriame puodų instaliaciją.

KAŲ STEBĖTI IR VERTINTI?

- Ar vaikas ritmiškai groja skambant muzikai? (12)
- Ar noriai tyrinėja puodų „orkestrą“? (12)
- Ar vaikas emociškai reaguoja girdėdamas ritmišką muziką? (13)
- Ar girdi ir reaguoja į žodį „stop“? (14)
- Ar mėgsta išbandyti naujai pasiūlytus daiktus? (14)
- Ar pats pasirenka instrumentus veiklai? (14)

KAIP PRITAIKYTI VEIKLĄ VAIKŲ ĮVAIROVEI?

Jei grupėje yra daug aktyvių vaikų, rekomenduojama pasirinkti lengvesnius indus, plonos skardos puodus, dubenis, kad vaikai vienas kito neužgautų. Reikėtų groti tik rankomis, nenaudoti šaukštų, samčių ir kitų įrankių.

NAUDINGOS NUORODOS

Žymūs ghatamo atlikėjai: *Grammy* apdovanojimą gavęs Vikku Vinavakram, Thetakudi Harihara Subash Chandran, Ghatam Udupa. Rekomenduojamos kompaktinės plokštelės: Afrikos būgnų muzika, lietuvių liaudies šokiai iš rinkinio *Naktišokiai*. Geriausi gatvės muzikantai: Dario Rossi, Matthew Pretty.

Hango
meistrai ir
muzikantai:

Muzikinės
grupės *Stomp*
pasirodymai:

Škotų liaudies muzika:
Clanadonia (škotų
gatvės muzika), *Scottish
Folk/Traditional*:

Japonų būgnai:
*Joji Hirota
& The Taiko
Drummers*:

Brazilijos samba:
*Instrumental Salsa
Dance Music 2018 |
Latin Jazz Funk Music
Mix Bossa Nova*:

Veikla ugdo ir padeda palaikyti įgimtą, natūralų ritmo pojūtį, gerina miklumą, tobulina akių ir rankų koordinaciją. Vaiko sukeliamas triukšmas augina jo pasitikėjimą savimi, sukelia džiugesį.

ŽAISMĖ IR ATRADIMAI

Rekomendacijas ikimokyklinio ugdymo pedagogui sudaro:

- Vadovas pedagogui
- *Pakylėta kasdienybė* (iki 6 m.)

I RINKINYS (iki 3 m.)

- *Judantys laiptai*
- „Aš“ pasaulis
- *Smėlio dėžė*
- *Kalbos spintelė*
- *Atradimų takelis*
- *Korys*
- ***Puodų orkestras***
- *Medžiagų dialogai*

II RINKINYS (3–6 m.)

- *Judantis pasaulis*
 - „Aš“ – matomas ir nematomas
 - *Kalbos ir knygos gelmė*
 - *Žalioji pieštukas*
 - *Energijos upė*
 - *Dėlionių kilimas*
 - *Pasaulis be sienų*
 - *Kūrybiniai dialogai*
 - *Mokymosi veidrodis*
 - *Realybių žaismė*
- Priedai knygelėms: *Judantys laiptai*, „Aš“ pasaulis, *Korys*, *Judantis pasaulis*, „Aš“ – matomas ir nematomas, *Žalioji pieštukas*, *Energijos upė*, *Dėlionių kilimas*, *Mokymosi veidrodis*, *Realybių žaismė*.

Paprasti muzikos elementai, tokie kaip ritmas ir tonas, sužadina vaiko emocijas, protą ir kūną. Muzikos kalba (melodija, ritmas, tembras, tempas, dinamika, dermė, harmonija, faktūra) sukuria ryšius, lavinančius vaiko emocinį intelektą ir protinius gebėjimus. Dėl šių priežasčių siūloma muziką integruoti į įvairias veiklas.